

da zveza teži po tem, da se vzgoji mladina v duhu in smislu Nj. Veličanstva, našega presvetlega gospodarja in cesarja. To je predrznost. Ali se danes mladina ne vzgoja tudi v duhu Nj. Veličanstva? (Pritrjevanje na levici). Ali morete trditi, da je vzgaja, ki jo uživa mladina danes, protivna volji in smislu Nj. Veličanstva (zopetno pritrjevanje na levici.) Najvišja oseba se ne sme vleči na tak način v strankarski boj. (Živahno pritrjevanje na levici.) Boj proti prostomislečemu učiteljstvu se bije na vseh straneh in učiteljstvo se s tem pripravlja v strah. S strašenjem se prične povsod in pohvale dobé le tisti, ki prodajajo svoje prepričanje in ne branijo nove šole, ampak se podvržejo stranki, ki deluje na to, da dobi pod svojo oblast šolo in mladino. Če ima vlada res močno roko, naj poseže v to sršenje gnezdo. (Dalje prih.)

Naši dopisi.

Iz Ljubljane. (Zborovanje slovenskega učiteljstva.) (Dalje.) Ob 8. uri zvečer pa je bil v mali dvorani „Narodnega doma“ društveni večer, katerega je priredilo „Slovensko učiteljsko društvo“ v čast svojemu odlikovanemu predsedniku gospodu nadzorniku Andreju Žumru. Tega častnega večera se je udeležilo nad 100 učiteljev in učiteljic, med njimi pa smo zapazili dokaj prijateljev slovenskega učiteljstva. — Društveni podpredsednik gosp. Juraj Režek povzame prvi besedo in v svojem govoru pozdravlja zbrano učiteljstvo, katero se druži vedno, koderkoli je treba pokazati solidarnost in jedinstvo, ki vlada med slovenskim učiteljstvom. S tem odpira častni večer. K besedi se oglasi učitelj g. E. Gangl in pravi, da ima „Slov. učit. društvo“ v svoji kroniki zabeleženih malo takih dogodkov, kakoršen je ta, ki ga slavimo nocojšnji večer. Takrat, ko je grozni potres omajal tla beli Ljubljani, poprijeli so se odlični možje dela, da pomagajo zopet naši slovenski stolici iz razvalin. Med temi možmi je zvesto stal tudi naš slavljencec ter vstrajno delal v korist trpečemu ljudstvu. To njegovo človekoljubno delovanje je dobilo najvišjo pohvalo in priznanje: presvetli vladar je slavljencea odlikoval z zlatim križcem s krono za zasluge. Veseli nas toliko bolj to odlikovanje, ker je proslavljen ž njim predsednik „Slov. učit. društva.“ Zatorej mu govornik napiše, kateremu pritegne navdušeno zbrano učiteljstvo. Gospod slavljencec zahvali svoje slavitelje s toplimi besedami. Izraža svoje veselje nad tem, da se ga ob tej veseli priliki spominja tako slovensko učiteljstvo, kateremu v prid hoče še nadalje delovati po svojih močeh. Končno se je oglašil k besedi mestni župan ljubljanski g. Ivan Hribar in izreče veselje nad odlikovanjem g. Žumra, kateremu nazdravlja kot predsednik mestnemu šolskemu svetu, kjer se je prepračil o velikih zaslugah, katere si je stekel slavljencec na polju ljudskega šolstva. Navdušeno in odobrujoče je bil vsprejet govor gosp. župana. Z velikim zanimanjem smo za tem poslušali interesantno predavanje g. učitelja Ljudevita Stiasnyja iz Radovljice „o ljudskem šolstvu na Ruskem“ in „Vserossijskaja vystavka v Nižnem Novgorodu.“ Zbrano učiteljstvo je živahno pritrjevalo gospodu poročevalcu in mu s tem izrazilo svoje priznanje in zahvalo. Razvila se je kaj živahna zabava. Med prijateljskimi pogovori in petjem je ostalo slovensko učiteljstvo zbrano pozno v noč.

V torek zjutraj ob polu 9. uri se je zbralo do 100 udov v mali dvorani „Narodnega doma“ k občnemu zboru „Slovenskega učiteljskega društva“. Društveni predsednik g. Andr. Žumer otvori zborovanje z običajnim ogovorom in pozdravom na zbrane društvenike ter pozove društvenega tajnika, da prečita svoje poročilo. Tajnik gospod Jakob Furlan poroča o odborovem poslovanju v preteklem društvenem letu. Važnejši dogodki so se že med letom redno objavljali v društvenem glasilu in v naših dnevnikih, zatorej ni treba tu o njih govoriti obširneje. Omenimo le, da se je odbor trudil v prvi vrsti, da sestavi pravila za deželno učit. društvo. Tajnik se spominja društvenih prijateljev in umrlih tovarišev-členov, katerim bodi blag spomin! Društvo šteje 409 pravih

udov in jednega podpornega uda. Društveni blagajnik in upravnik društvenemu glasilu, g. Alojzij Kečelj, poroča, da je imelo društvo v preteklem letu 1665 gld. 58 kr. dohodkov in 1668 gld. 45 kr. troškov. „Učit. Tovariš“ je štel v preteklem letu 600 naročnikov. Odbornik in urednik „Učit. Tovariš“ g. Jakob Dimnik, poroča o dohodkih za „cesar Franc Jožefovo ustanovo za učiteljske sirote na Kranjskem“ za katero se je nabralo do 500 gld., kateri so naloženi v mestni hranilnici ljubljanski. Kot urednik pravi, kaka načela so ga vodila pri urejevanju društvenega glasila in kakšna ga bodo vodila v bodoče. Občni zbor se strinja s pisavo „Učit. Tovariš“, kateri odločno odbija napade na učiteljstvo. Na tej poti naj vztraja in dela odločno za stan, bori pa naj se v mejah dostojnosti in taktike. Gosp. Luka Jelenc prečita ob glasnem odobravanju prošnjo kranjskega učiteljstva na veleslavni deželni zbor za zboljšanje gmotnega stanja, katero je podpisalo vse učiteljstvo in katero je poročevalec že odposlal na svoje mesto. Razgovor o osnovanju deželnega učiteljskega društva (poročevalec gospod Janko Likar) se je na predlog g. L. Letnarja odložil na prihodnji občni zbor. Za tem se je vršila volitev odbora za prihodnje društveno leto in volitev pregledovalcev računov. Gospod predsednik v končnem govoru zahvali zborovalce ter se spominja zaščitnika in pospeševalca narodne omike, presvetlega cesarja, kateremu zakliče zbrano učiteljstvo „Slava!“

S tem je bilo zaključeno zborovanje.

Vestnik.

Cesar Franc Jožefova ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: Gospod Dolinar Jožef, učitelj v Mavčičah, 2 gld.; g. Svetina Jožef, učitelj v Žalju, 2-40 gld.; „Slovensko učiteljsko društvo“ v Ljubljani Andreju Praprotniku v spomin 78 gld.

Učiteljski konvikt. G. A. Cvar, učitelj v Poljanah, del stave med D. L. in J. R. 10 K; omizje pri „kameniti mizi“ 1 K; učiteljstvo mestne nemške deske šole v Ljubljani, kot odkup od novoletnih voščil 4 K; g. Josip Svetina, učitelj v Žalju, 2 K; g. Koy Franc, trgovec v Travniku, nabral v veseli družbi v Loškem potoku 3-30 K; „tarok-partija“ pri Koširju v Tacnu 1-20 K; čisti dohodek veselice učiteljstva v Starem-trgu pri Ložu dne 24. m. m. po g. J. Žebretu 50 K; g. pošiljatelj pristavlja: „To je donesek učiteljstva, katerega so pridobili z lastnim trudom. Bog daj mnogo posnemovalcev! Ako bi vsaka šola na Kranjskem le 10 gld. poslala, kolika svota bi se nabrala! Torej še jedenkrat: Bog daj mnogo posnemovalcev! Vesela družba Borovničarjev in Ljubljancanov, slaveča god g. nadučitelja Fr. Paplerja v Borovnici 20 K; g. Ivan Majaron, trgovec in posestvik v Borovnici, 2 dolarja = 9-64 K; g. L. Knific, nadučitelj v p. v Škofji loki, 4 K.

Dar. G. J. Kogej, nadučitelj na Brezovici, je daroval po 1 K (skupaj 3 K) za Praprotnikov, Tomšičev in Močnikov spomenik.

Osobne vesti. Gospodična Ana Wessner-jeva je postala učiteljica na vodenski deklški šoli v Trbovljah; gosp. Ivan Logar, učitelj v Trbovljah, pride na jednako mesto v Zidanost; gosp. Lovro Šali dobil je l. „starostno doklado“; gosp. Janez Robič, nadučitelj na Franc-Jožefovi šoli v Ljutomeru, imenovan je ravnateljem.

Darežljivost nadvojvode Rainerja. Nj. ces. in kr. Visokost nadvojvoda Rainer, bratranec Njeg. Vel. cesarja in vrhovni poveljnik domobranstva, je podaril povodom svojega 70. rojstvenega dne vsaki domobranski stotniji po 10 gld.

Stoletnica cesarske pesmi praznovala se bude v celi monarhiji jako slovesno, in sicer dne 12. svečana. Po nasvetu glasbenika Haydna je minister grof Saurau naročil pesniku Leopoldu Haschki, naj zloži primerno pesem. Minister Saurau je to pesem dne 28. svečana 1797. odobril, na kar jo je Haydn uglasbil. Prvič se je cesarska pesem pela dne 12. svečana 1797. l., na rojstni dan cesarja Franca I.

Učiteljice v okrajnem šolskem svetu. Levovski učitelji in učiteljice volili so te dni voditeljico neke meščanske šole v okrajni šolski svet. Govori se, da deželni šolski svet ne misli ugovarjati volitvi ženske v okrajni šolski svet. To je prva zastopnica učiteljskega stanu v okrajnem šolskem svetu v Avstriji. Vsekako je zanimivo, da je baš v Galiciji najprej ženska emancipacija toliko prodrla, da volijo ženske v tako korporacijo.